

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก
บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

A CASE STUDY OF COST AND RETURN ON HANDICRAFT PRODUCTION
OF REED MATS, BAN DON DAENG AND BAN LAOPATTANA, NA WA
DISTRICT, NAKHON PHANOM PROVINCE

หัตถยา ภูน้ำเย็น¹ ปิรียาภรณ์ บรรจงทรัพย์² อ้อมทิพย์ มาลีลัย³ และคมศักดิ์ หารไชย⁴
Hattaya Phoonamyen¹, Piriyaoporn Banjongsap², Aomthip Maleelai³ and Komsak Harachai⁴

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยนครพนม

²สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

³คณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนครพนม

⁴สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹Accounting, Faculty of Industrial Technology, Nakhon Phanom University

²Nakhon Phanom Provincial Cooperative Auditing Office, Cooperative Auditing Department

³Faculty of Agricultural and technology, Nakhon Phanom University

⁴Industrial Engineering Faculty of Engineering, Nakhon Phanom University

Email: hattaya.p@npu.ac.th

Received:	April 30, 2021
Revised:	December 16, 2021
Accepted:	December 20, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก กรณีศึกษาบ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลต้นทุนของเสื่อกกที่นำมาศึกษาจำนวน 4 ขนาด คือ เสื่อม้วนขนาด 1 x 2 เมตร เสื่อ 2 พับขนาด 1.4 x 2 เมตร เสื่อ 3 พับขนาด 1.2 x 2 เมตร และเสื่อถวายเป็นขนาด 1 x 10 เมตร กลุ่มตัวอย่างคือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนเป็นการวิเคราะห์โดยใช้หลักการ 2 หลักการ คือ หลักบัญชี และหลักผู้ผลิต ใช้อัตราส่วนทางการเงิน คือ อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายสุทธิ

จากผลการศึกษาพบว่า ผลตอบแทนของเสื่อม้วนตามหลักบัญชีมีผลเป็นลบแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินการขาดทุน แต่ผลตอบแทนตามหลักผู้ผลิตมีผลเป็นบวกแสดงให้เห็นผลการดำเนินการกำไร เนื่องจากแรงงานในการทอเสื่อเป็นแรงงานในครอบครัว ไม่มีการจ่ายเป็นเงินสด ทำให้ผู้ผลิตไม่ได้นำมารวมคำนวณเป็นต้นทุน ซึ่งในทางบัญชีถือว่าแรงงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต

ด้วย และค่าใช้จ่ายการผลิตที่มาจากเครื่องมือทางบัญชีต้องนำมาเป็นส่วนค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนการผลิต เช่นกัน จึงทำให้ต้นทุนตามหลักทางบัญชีและตามหลักผู้ผลิตแตกต่างกัน

คำสำคัญ

ต้นทุน ผลตอบแทน เสื่อกก

ABSTRACT

This research aims to study cost and production return analysis on handicraft of the reed mats, ๗ case study of Ban Don Daeng and Ban Laopattana, Na Wa district, Nakhon Phanom province. The researcher collected the cost data of the reed mats' 4 sizes, including the roll mats 1 x 2 meters, the 2 folding mats 1.4 x 2 meters, the 3 folding mats 1.2 x 2 meters and the temple mats 1 x 10 meters. The tools used to collect information from 28 people through interviewing, observation and using data analysis with percentage. The cost and production return were computed by the financial ratio analysis as net profit to net sales in accordance with the accounting principles and the production principles.

The results revealed that the production return of the roll mats based on accounting principles are negative value which show an operating result loss but have positive value on guidelines that show profit performance. The factors of deferent outcome are direct labor cost and manufacturing overhead cost because the labor in weaving mats is a family labor and they are no cash payment while point of view on accounting principles principle direct labor cost and manufacturing overhead cost must be allocated as production.

Keywords

Cost, Production Return, Reed Mats

ความสำคัญของปัญหา

กก เป็นไม้ล้มลุกชอบที่ขึ้นและขึ้นตามหนอง บึง ทางระบาย คันคูน้ำ มีรูปร่างลักษณะเหมือนหญ้า มีลักษณะที่แตกต่างจากหญ้าคือ กกมีลำต้นตัน และเป็นสามเหลี่ยมหรือสามมุม บางชนิดมีผนังกันแบ่งเป็นห้อง ๆ มีกาบใบอยู่ชิดกันมากและที่สำคัญคือเกือบไม่มีลิ้นใบบางชนิดไม่มีเลย ลำต้นกกจะไม่แตกกิ่งเหมือนพืชชนิดอื่น ใบของกกเหมือนกับใบของหญ้า แต่จะเรียงตัวอัดกันแน่นเป็นสามมุมหรือสามตำแหน่ง รอบโคนต้นและมีกาบห่อหุ้มลำต้นและไม่มีลิ้นใบ (The Support Arts and Crafts International Centre of Thailand (Public Organization), 2020) ต้นกกสามารถนำมาทำเป็นเสื่อ โดยนำต้นกกมาแปรสภาพด้วยการฉีกให้เป็นเส้น ตากแดดให้แห้ง จากนั้นนำมาย้อมสี ทำการต้มน้ำให้ร้อนและผสมสีลงไป นำต้นกกที่เตรียมไว้เอาลงต้มให้สี

เข้ากับเนื้อกก เอาขึ้นมาตากให้แห้งแล้วนำมาสานทอให้เป็นผืนและเย็บขอบให้เรียบร้อย เพื่อนำมาใช้ปูลาดรองนั่งหรือนอน หรือทำธรรกรรมต่าง ๆ ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนา เสื่อกกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำต้นกกมาแปรสภาพก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิดจากกันและกัน

บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำ หนองน้ำขนาดเล็กกระจายอยู่โดยรอบตำบล ในฤดูฝนจะมีพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมขังทุกปี มีต้นกกขึ้นตามหนองน้ำจำนวนมากจึงได้มีการนำกกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยนำมาทอเสื่อกกไว้ใช้และจำหน่าย เพื่ออนุรักษ์หนองน้ำและเป็นที่ยางไขของปลาช่อนน้ำขึ้น เมื่อน้ำลดก็เก็บเกี่ยวต้นกกมาทอเป็นเสื่อกกไว้ใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้เสริม จากการสนับสนุนอันดีของผู้ใหญ่บ้านทำให้มีการจัดสรรพื้นที่หนองน้ำสาธารณะของทั้งสองหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านได้ปลูกต้นกก ซึ่งพื้นที่บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา มีพื้นที่ในการปลูกต้นกกกว่า 200 ไร่ การทอเสื่อกกส่วนมากเน้นการใช้วัตถุดิบที่ได้จากท้องถิ่น รวมถึงการใช้แรงงานของคนในครอบครัวทำให้มักไม่ได้นำค่าแรงงานของคนในครอบครัวที่ไม่ได้จ่ายเป็นตัวเงินไปคำนวณเป็นต้นทุนในการผลิต และเนื่องจากการผลิตเสื่อของชาวบ้านไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลทางต้นทุนที่แน่ชัด เมื่อมีลูกค้าหรือพ่อค้าคนกลางมาติดต่อซื้อขายและขอส่วนลดทำให้ไม่สามารถรู้ได้ว่าผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อกกของชาวบ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา ตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ผลลัพธ์ที่ได้ทำให้ชุมชนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการทอเสื่อกกที่แท้จริงเพื่อให้ผู้ผลิตได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดราคา จัดทำนโยบายส่งเสริมการขาย และควบคุมต้นทุน เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ศึกษาต้นทุนการผลิตเสื่อกกตั้งแต่กระบวนการปลูก ทอ เย็บ และขาย โดยเปรียบเทียบต้นทุนที่ได้จากเป็นเงินสดและเป็นต้นทุนทางบัญชี
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางในการลงทุนและต้นทุนในการกำหนดราคาขาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนจากการทอเสื่อกกของชาวบ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการทอเสื่อกกของชาวบ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 96 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 28 คน ด้วยวิธีเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการดำเนินงานตั้งแต่การปลูก การเก็บเกี่ยว การทอ จนถึงกระบวนการขาย เพื่อนำข้อมูลมาสรุปในเบื้องต้น และทำการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก พร้อมทั้งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ผู้วิจัยได้เดินทางไปสังเกตการณ์กลุ่มผู้ผลิตเสื่อกก เพื่อรวบรวมข้อมูลกระบวนการปลูก การทอเป็นเสื่อกก และการขาย จำนวน 96 คน และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกข้อมูลและการสนทนากลุ่ม จำนวน 28 คน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 6 เดือน (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563)

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และสรุปผลการศึกษา และการจัดทำรายงานผลการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานของการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา ทั้งการปลูก การผลิต การขาย และการเงินการบัญชี

ส่วนที่ 2 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงานของการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื่อกก บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา ต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนตามหลักบัญชี กำไรที่เป็นเงินสดและกำไรตามหลักบัญชี

ส่วนที่ 3 การสรุปผลการศึกษาและการจัดทำรายงานผลการศึกษา เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนของกลุ่มหัตถกรรมเสื่อกก บ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา แล้วผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปและจัดทำรายงานผลการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากก้างนั้น ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และทำการพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ๆ ของสมาชิกกลุ่มที่

ทำการผลิตโดยคิดเฉลี่ยต่อผืน ซึ่งแยกพิจารณาต้นทุนตามประเภท ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ค่าวัตถุดิบทางตรง

จากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน วัตถุดิบทางตรง (เส้นกก) โดยมากจะทำการปลูกกันเอง การปลูกต้นกกจะมีการไถพรวนหน้าดินเพื่อทำการปลูก การไถพรวนหน้าดินต่อปีจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 250 บาท โดยในแต่ละปีส่วนใหญ่จะทำการปลูกปีละ 3 ครั้ง มีการสูบน้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านโดยการจ้างต่อรอบการปลูก 2 ครั้ง และการใส่ปุ๋ย เมื่อเส้นกกถึงขนาดที่สามารถนำมาทอได้ จะทำการตัดต้นกก หากพื้นที่น้อยจะใช้เวลาตัดครึ่งวัน แต่สำหรับพื้นที่การปลูกใหญ่จะใช้เวลาทั้งวัน มีค่าแรงวันละ 300 บาท ส่วนการคัดแยกเส้นกกมักทำกันเอง รวมค่าใช้จ่ายสำหรับการปลูกกกต่อครั้งเป็นเงิน 783.33 บาทต่อแปลงปลูก จากการสัมภาษณ์ประมาณการได้ว่าต่อครั้งจะได้เส้นกกแห้งประมาณ 48 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 16.32 บาทต่อกิโลกรัม หรือหมื่นละ (12 กิโลกรัม) 195.83 บาท แต่หากคิดเป็นต้นทุนตามหลักบัญชีถึงแม้การแยกเส้นกกจะทำกันเองต้องคิดค่าแรงเป็นต้นทุนของวัตถุดิบซึ่งจะทำให้ต้นทุนเฉลี่ยเป็น 22.57 บาทต่อกิโลกรัม หรือหมื่นละ 270.83 บาท

ทั้งนี้ต้นทุนวัตถุดิบที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแบบเส้นเต็ม สีสธรรมชาติ หากต้องการเส้นกกแบบฉีกเป็นเส้นเล็กจะมีต้นทุนค่าจ้างฉีกเส้นกกเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 5 บาท และเส้นกกที่ทำการย้อมจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกกิโลกรัมละ 30 บาท

ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง (Direct Material Cost) คือ ค่าเส้นกกและเอ็นเชือกจากต้นทุนที่ชาวบ้านคิดเป็นเงินสด เสื้อม้วนมีค่าวัตถุดิบ 49.03 บาท ประกอบด้วย ค่าเส้นกกเฉลี่ย 40.63 บาท ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 8.40 บาท เสื้อ 2 พับ ค่าวัตถุดิบ 71.57 บาท ประกอบด้วย ค่าเส้นกกเฉลี่ย 54.17 บาท และค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 17.40 บาท เสื้อ 3 พับ ค่าวัตถุดิบ 62.54 บาท ประกอบด้วย ค่าเส้นกกเฉลี่ย 45.14 บาท ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 17.40 บาท และเสื้อถวายเป็นวัด 10 เมตร ค่าวัตถุดิบ 287.13 บาท ประกอบด้วย ค่าเส้นกกเฉลี่ย 203.13 บาท ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 84 บาท

2. ค่าแรงงานทางตรง

ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor Cost) สำหรับต้นทุนการทอเส้นกกเป็นเสื้อชาวบ้านมักจะทำกันเองในแต่ละครอบครัว ทำให้ไม่มีการนำมารวมคำนวณเป็นต้นทุน ซึ่งต้นทุนในทางบัญชีได้ค่าแรงต่อวัน 300 บาท เฉลี่ยคำนวณจากระยะเวลาของการทอเสื้อแต่ละประเภท ส่วนการเย็บขอบเสื้อส่วนมากจะทำการจ้างจากครัวเรือนที่รับเย็บโดยเฉพาะ สามารถปันส่วนค่าแรงงานได้ดังนี้ เสื้อม้วน ค่าแรงงาน 80 บาท 1) ค่าแรงการทอ 60 บาท 2) ค่าแรงการเย็บ 20 บาท เสื้อ 2 พับ ค่าแรงงาน 155 บาท 1) ค่าแรงการทอ 100 บาท 2) ค่าแรงการเย็บ 55 บาท เสื้อ 3 พับ ค่าแรงงาน 180 บาท 1) ค่าแรงการทอ 120 บาท 2) ค่าแรงการเย็บ 60 บาท และเสื้อถวายเป็นวัด 10 เมตร ค่าแรงงาน 400 บาท 1) ค่าแรงการทอ 300 บาท 2) ค่าแรงการเย็บ 100 บาท

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) เป็นต้นทุนทางอ้อม ยากที่จะบอกได้ชัดเจนว่าสินค้าแต่ละชนิดใช้ประโยชน์จากทรัพยากรส่วนนี้ไปเท่าใด ค่าใช้จ่ายการผลิตเสื้อจึงใช้วิธีปันส่วนตามสัดส่วนจากรายได้ที่ทำการผลิตและระยะเวลาของการใช้ประโยชน์จากค่าใช้จ่าย โดยค่าใช้จ่ายได้มาจากค่าใช้จ่ายประเภทคงที่ ได้แก่ กิ่งทอ พิมพ์ กรรไกร ชาวบ้านมักไม่นำมาคิดเป็นต้นทุนซึ่ง

ทางบัญชีต้องนำมาคิดค่าเสื่อมราคาและปันส่วนเป็นต้นทุน ดังนี้ เสื่อม้วน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 0.14 บาท เสื่อ 2 พับ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 0.85 บาท เสื่อ 3 พับ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 0.15 บาท และ เสื่อถวายเป็นวัด 10 เมตร ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 5.31 บาท

ตารางที่ 1 ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื่อม้วน ขนาด 1 x 2 เมตร

รายการ	ต้นทุนเงินสด	ร้อยละ	ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	ร้อยละ
1. ค่าวัสดุดิบทางตรง				
- เส้นกก	29.38	29.38	40.63	40.63
- เส้นเอ็น	8.40	8.40	8.40	8.40
ค่าวัสดุดิบทางตรงรวม	37.78	37.78	49.03	49.03
2. ค่าแรงงานทางตรง				
- ค่าแรงกรรทอ	0.00	0.00	60.00	60.00
- ค่าแรงกรรเย็บ	20.00	20.00	20.00	20.00
- ค่าแรงงานทางตรงรวม	20.00	20.00	80.00	80.00
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต				
- ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	0.00	0.00	0.14	0.14
ต้นทุนรวมต่อหน่วย	57.78	57.78	129.17	(129.17)
ราคาขายต่อหน่วย	100.00	100.00	100.00	100.00
กำไรต่อหน่วย	42.22	42.22	(29.17)	(29.17)

จากตารางที่ 1 หากคิดต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื่อม้วน ขนาด 1 x 2 เมตร ตามหลักของผู้ผลิตที่คิดต้นทุนเฉพาะที่จ่ายเป็นตัวเงิน จะมีต้นทุนรวมต่อหน่วยเท่ากับ 57.78 บาท เมื่อขายเสื้อในราคา 100 บาท จะมีกำไรต่อหน่วย 42.22 บาท แต่หากคิดตามหลักของบัญชี ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการลงทุนในเครื่องมือจะต้องนำมาปันส่วนเข้าเป็นต้นทุนในการผลิตเสื้อแต่ละผืน รวมทั้งค่าแรงที่เกิดจากคนในครอบครัว ตามหลักผู้ผลิตไม่นำค่าแรงส่วนนี้มาคิดเพราะไม่ได้จ่ายเป็นตัวเงิน ทำให้เมื่อคิดตามหลักของบัญชีจะมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ 129.17 บาท หากตั้งราคาขาย 100 บาท จะทำให้มีผลขาดทุนจากการตั้งราคาขาย 29.17 บาท

ตารางที่ 2 ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื้อ 2 พับ ขนาด 1.4 x 2 เมตร

รายการ	ต้นทุนเงินสด	ร้อยละ	ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	ร้อยละ
1. ค่าวัตถุดิบทางตรง				
- เส้นกก	39.17	13.06	54.17	18.06
- เส้นเอ็น	17.40	5.80	17.40	5.80
- วัตถุดิบทางตรงรวม	56.57	18.86	71.57	23.86
2. ค่าแรงงานทางตรง				
- ค่าแรงการทอ	0.00	0.00	100.00	33.33
- ค่าแรงการเย็บ	55.00	18.33	55.00	18.33
- ค่าแรงงานทางตรงรวม	55.00	18.33	155.00	51.67
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต				
- ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	0.00	0.00	0.85	0.28
ต้นทุนรวมต่อหน่วย	111.57	37.19	227.42	75.81
ราคาขายต่อหน่วย	300.00	100.00	300.00	100.00
กำไรต่อหน่วย	188.43	62.81	72.58	24.19

จากตารางที่ 2 หากคิดต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื้อ 2 พับ ขนาด 1.4 x 2 เมตร ตามหลักของผู้ผลิตที่คิดต้นทุนเฉพาะที่จ่ายเป็นตัวเงิน จะมีต้นทุนรวมต่อหน่วยเท่ากับ 111.57 บาท มีราคาขาย 300 บาท จะมีกำไรต่อหน่วย 188.43 บาท แต่หากคิดตามหลักของบัญชี ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการลงทุนในเครื่องมือจะต้องนำมาป็นส่วนเข้าเป็นต้นทุนในการผลิตเสื้อแต่ละผืน รวมทั้งค่าแรงที่เกิดจากคนในครอบครัว จะมีต้นทุนตามหลักของบัญชี 227.42 บาท จะทำให้มีผลกำไร 72.58 บาท

ตารางที่ 3 ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื้อ 3 พับ ขนาด 1.2 x 2 เมตร

รายการ	ต้นทุนเงินสด	รวม	ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	ร้อยละ
1. ค่าวัสดุดิบทางตรง				
- เส้นกก	32.64	9.33	45.14	12.90
- เส้นเอ็น	17.40	4.97	17.40	4.97
ค่าวัสดุดิบทางตรงรวม	50.04	14.30	62.54	17.87
2. ค่าแรงงานทางตรง				
- ค่าแรงการทอ	0.00	0.00	120.00	34.29
- ค่าแรงการเย็บ	60.00	17.14	60.00	17.14
- ค่าแรงงานทางตรงรวม	60.00	17.14	180.00	51.43
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต				
- ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	0.00	0.00	0.15	0.04
ต้นทุนรวมต่อหน่วย	110.04	31.44	242.69	69.34
ราคาขายต่อหน่วย	350.00	100.00	350.00	100.00
กำไรต่อหน่วย	239.96	68.56	107.31	30.66

จากตารางที่ 3 หากคิดต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื้อ 3 พับ ขนาด 1.2 x 2 เมตร ตามหลักของผู้ผลิตที่คิดต้นทุนเฉพาะที่จ่ายเป็นตัวเงิน จะมีต้นทุนรวมต่อหน่วยเท่ากับ 110.04 บาท มีราคาขาย 350 บาท จะมีกำไรต่อหน่วย 239.96 บาท แต่หากคิดตามหลักของบัญชี ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการลงทุนในเครื่องมือจะต้องนำมาป็นส่วนเข้าเป็นต้นทุนในการผลิตเสื้อแต่ละผืน รวมทั้งค่าแรงที่เกิดจากคนในครอบครัว จะมีต้นทุนตามหลักของบัญชี 242.69 บาท จะทำให้มีผลกำไร 107.31 บาท

ตารางที่ 4 ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื้อถวายเป็นวัด ขนาด 1 x 10 เมตร

รายการ	ต้นทุนเงินสด	รวม	ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	ร้อยละ
1. ค่าวัสดุดิบทางตรง				
- เส้นกก	146.88	10.49	203.13	14.51
- เส้นเอ็น	84.00	6.00	84.00	6.00
ค่าวัสดุดิบทางตรงรวม	230.88	16.49	287.13	20.51
2. ค่าแรงงานทางตรง				
- ค่าแรงการทอ	0.00	0.00	300.00	21.43
- ค่าแรงการเย็บ	100.00	7.14	100.00	7.14
- ค่าแรงงานทางตรงรวม	100.00	7.14	400.00	28.57
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต				
- ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	0.00	0.00	5.31	0.38
ต้นทุนรวมต่อหน่วย	330.88	23.63	692.44	49.46
ราคาขายต่อหน่วย	1,400.00	100.00	1,400.00	100.00
กำไรต่อหน่วย	1,069.12	76.37	707.56	50.54

จากตารางที่ 4 หากคิดต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเสื้อถวายวัด ขนาด 1 x 10 เมตร ตามหลักของผู้ผลิตที่คิดต้นทุนเฉพาะที่จ่ายเป็นตัวเงิน จะมีต้นทุนรวมต่อหน่วยเท่ากับ 330.88 บาท มีราคาขาย 1,400 บาท จะมีกำไรต่อหน่วย 1,069.12 บาท แต่หากคิดตามหลักของบัญชี ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการลงทุนในเครื่องมือจะต้องนำมาปันส่วนเข้าเป็นต้นทุนในการผลิตเสื้อแต่ละผืน รวมทั้งค่าแรงที่เกิดจากคนในครอบครัว จะมีต้นทุนตามหลักของบัญชี 692.44 บาท จะทำให้มีผลกำไร 707.56 บาท

อภิปรายผล

ต้นทุนในการผลิตเสื้อกตามหลักการบัญชี ต้นทุนการผลิตประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต พบว่า ต้นทุนตามหลักบัญชี มีรายละเอียดดังนี้ เสื้อม้วนต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อผืน 129.17 บาท ประกอบด้วย 1) ค่าวัตถุดิบ 49.03 บาท ได้แก่ 1.1) ค่าเส้นกกเฉลี่ย 40.63 บาท 1.2) ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 8.40 บาท 2) ค่าแรงงาน 80 บาท ได้แก่ 2.1) ค่าแรงการทอ 60 บาท 2.2) ค่าแรงการเย็บ 20 บาท 3) ค่าใช้จ่ายการผลิต คือ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 0.14 บาท เสื้อ 2 พับ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อผืน 227.42 บาท ประกอบด้วย 1) ค่าวัตถุดิบ 71.57 บาท ได้แก่ 1.1) ค่าเส้นกกเฉลี่ย 54.17 บาท 1.2) ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 17.40 บาท 2) ค่าแรงงาน 155 บาท ได้แก่ 2.1) ค่าแรงการทอ 100 บาท 2.2) ค่าแรงการเย็บ 55 บาท 3) ค่าใช้จ่ายการผลิต คือค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 0.85 บาท เสื้อ 3 พับ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อผืน 242.69 บาท ประกอบด้วย 1) ค่าวัตถุดิบ 62.54 บาท ได้แก่ 1.1) ค่าเส้นกกเฉลี่ย 45.14 บาท 1.2) ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 17.40 บาท 2) ค่าแรงงาน 180 บาท ได้แก่ 2.1) ค่าแรงการทอ 120 บาท 2.2) ค่าแรงการเย็บ 60 บาท 3) ค่าใช้จ่ายการผลิต คือค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 0.15 บาท ได้แก่ 1) ค่าวัตถุดิบ 287.13 บาท ได้แก่ 1.1) ค่าเส้นกกเฉลี่ย 203.13 บาท 1.2) ค่าเอ็นเชือกเฉลี่ย 84 บาท 2) ค่าแรงงาน 400 บาท ได้แก่ 2.1) ค่าแรงการทอ 300 บาท 2.2) ค่าแรงการเย็บ 100 บาท 3) ค่าใช้จ่ายการผลิต คือ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 5.31 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ Junphasert, Phonphuak & Prasongsuk (2018) พบว่า การทอเสื้อกแต่ละผืนของกลุ่มแม่บ้านทอเสื้อกจะมีต้นทุนที่ใช้ในการทอ ประกอบด้วยค่าเส้นกก ค่าสี ค่าเชือกในล่อน ค่าด้ายเย็บขอบ ค่าผ้าเย็บขอบ ค่าสถานที่ ค่าจักรเย็บเสื้อ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าแก๊ส ค่าแรงงานจากการทอ ค่าแรงงานจากการย้อมสี ค่าแรงงานจากการเย็บขอบ ค่าขนส่ง ค่าถุงแพ็ค และค่าเชือก ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายในทางเศรษฐศาสตร์ หากจะดำเนินการคำนวณต้นทุนตามหลักผู้ผลิตจะเห็นว่ากำไรของกลุ่มแม่บ้านทอเสื้อกจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากต้นทุนผู้ผลิตจะไม่คิดค่าเสื่อมราคาและไม่คำนวณต้นทุนแฝง ซึ่งค่าใช้จ่ายในการคำนวณต้นทุนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถแยกได้เป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Arunratana (2007) พบว่า ต้นทุนในการผลิตกระจุต ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งต้นทุนจะคิดอยู่ 2 หลักการ คือ หลักการทางบัญชีและหลักผู้ผลิต ซึ่งความแตกต่างระหว่าง 2 หลักการ คือ หากคิดต้นทุนในการผลิตตามหลักผู้ผลิตจะไม่มีการคิดต้นทุนในส่วน of ค่าแรงเพราะผู้ผลิตไม่มีการจ้างแรงงาน แต่จะใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก และจะไม่มีการคิดต้นทุนในส่วน of ราคาเครื่องจักรกระจุตด้วยแรงงานคน เพราะผู้ผลิตไม่เข้าใจในเรื่อง of ค่าเสื่อมราคาจึงไม่ได้มีการประมาณประโยชน์จากเครื่องจักรกระจุตด้วยแรงงานคน

ต้นทุนที่กล่าวมานี้ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการย้อมและการฉีกเป็นเส้นเล็ก โดยมากเสื้อที่ชาวบ้านนิยมทำคือเสื้อสี่ธรรมชาติทำให้ไม่ได้นำค่าย้อมมารวมคำนวณ สำหรับการทอเสื้อส่วนใหญ่จะทำการทอเอง หากคิดตามค่าแรงงานวันละ 300 บาทต่อวัน จะสามารถทอเสื้อม้วนได้จำนวน 5 ผืน เฉลี่ยค่าแรงต่อผืนเท่ากับ 60 บาท เสื้อ 2 พับ จำนวน 3 ผืน เฉลี่ยค่าแรงต่อผืนเท่ากับ 100 บาท เสื้อ 3 พับ จำนวน 2.5 ผืน เฉลี่ยค่าแรงต่อผืนเท่ากับ 120 บาท และเสื้อถายวัด จำนวน 1 ผืน เฉลี่ยค่าแรงต่อผืนเท่ากับ 300 บาท ราคาขายของเสื้อม้วนเส้นเต็มจะอยู่ที่ 100 - 150 บาท จะเห็นได้ว่าหากชาวบ้านขายเสื้อม้วนในราคา 100 บาท จะทำให้มีผลการดำเนินงานขาดทุน 29.17 บาท เนื่องจากโดยปกติชาวบ้านจะทำการทอเสื้อเองทำให้ไม่มีการนำต้นทุนที่เป็นค่าแรงการทอมาคำนวณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Moonwundee (2017) ที่พบว่า การทอเสื้อกส่วนมากจะเน้นใช้ครัวเรือนเป็นหลัก ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและแรงงานในครัวเรือน จึงไม่มีการคิดเรื่องต้นทุน ราคา และค่าใช้จ่ายจากการผลิตในครัวเรือน ต่อมาก็ใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ญาติพี่น้องภายในชุมชนทำให้ปริมาณเสื้อกมีจำนวนมากขึ้นจนเกินความต้องการของชุมชน จึงมีการขายแลกเปลี่ยนแต่ไม่มีการจัดการ ไม่มีการคิดเรื่องต้นทุนการผลิตและราคาขาย เพียงแต่เอาความคิดหรือความต้องการเป็นตัวกำหนดราคา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nachan, Hirsalee, Thongbunchoo, Pumiviset & Damchu (2019) พบว่า การคำนวณตามหลักการบัญชี อัตราผลตอบแทนจะมีค่าเป็นลบซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานขาดทุนในขณะที่การคำนวณตามหลักผู้ผลิตอัตราผลตอบแทนจะมีค่าเป็นบวกแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานเกิดผลกำไร ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่าง คือ ค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิต เพราะการคำนวณตามหลักผู้ผลิตมีแนวคิดที่ว่าถ้าไม่มีการจ้างแรงงานจากภายนอก และไม่มี การจัดซื้อวัตถุดิบทางอ้อม จะไม่มีต้นทุนค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิต ในขณะที่การคำนวณตามหลักการบัญชีมีแนวคิดที่ว่าถึงแม้จะใช้แรงงานในครอบครัวก็ต้องประมาณการเข้าเป็นต้นทุนการผลิตด้วย การขายเสื้อ 2 พับ ราคาขายโดยทั่วไปประมาณ 250 - 350 บาท ส่วนมากมีการขายเสื้อเส้นเต็มในราคา 300 บาท จะมีผลการดำเนินงานเป็นกำไร 72.58 บาท ราคาขายเสื้อ 3 พับ ประมาณ 300 - 350 บาท มีการขายส่วนมากในราคา 350 บาท จะมีผลการดำเนินงานเป็นกำไร 107.31 บาท ราคาขายเสื้อถายวัด 10 เมตร ประมาณ 1,000 - 1,600 บาท หากกำหนดราคาขาย 1,400 บาท จะมีผลการดำเนินงานเป็นกำไร 707.56 บาท

เสื้อแต่ละประเภทหากมีการนำมาฉีกเป็นเส้นเล็กจะมีต้นทุนเพิ่มขึ้น กิโลกรัมละ 5 บาท โดยเสื้อประเภทเสื้อม้วน เสื้อ 2 พับ และ 3 พับ จะมีปริมาณการใช้วัตถุดิบเส้นกกประมาณ 2 กิโลกรัม หรือพัฒนาโดยการย้อมสีจะมีต้นทุนการย้อมหรือค่าจ้างย้อมประมาณ กิโลกรัมละ 30 บาท แต่จะทำให้สามารถขายได้ราคาเพิ่มขึ้นเป็น 250 - 400 บาท (Thairathonline, 2019) แต่ก็ทำให้ต้นทุนสูงขึ้นจากค่าย้อมและค่าฉีกเส้นกกตามมาเช่นกัน นอกจากเสื้อที่เป็นที่นิยมในการนำเส้นกกมาผลิตแล้ว ชาวบ้านบ้านเหล่าพัฒนายังได้พัฒนาเส้นกกไปผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ อีก เช่น กระจเป่า ที่สามารถสร้างรายได้จากการขายที่เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นหากเส้นกกที่ความยาวไม่พอที่จะนำไปทอเสื้อยังสามารถนำไปผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ เพื่อไม่ให้ต้นทุนการปลูกสูญเปล่าได้ เช่น ที่รองแก้วน้ำ กล่องทิชชูที่ใส่แก้วน้ำพกพา เป็นต้น การขายนอกจากจะแปรรูปแล้วยังขายเส้นกกแห้งก่อนนำไปแปรรูปได้ด้วย ซึ่งราคาขึ้นอยู่กับความยาวของเส้นกก โดยเส้นเต็มจะขายหมื่นละ 300-350 บาท (1 หมื่น เท่ากับ 12 กิโลกรัม) หากคำนวณราคาต่อกิโลกรัมจะเท่ากับ กิโลกรัมละ 25 บาท เมื่อเทียบกับต้นทุนการปลูก

ตามหลักบัญชีถือว่าราคาที่จำหน่ายยังต่ำมาก เส้นฉีกราคาขายหมื่นละ 400-450 บาท และเส้นฉีกที่นำไปทำลายขีด ราคาขายหมื่นละ 600-650 บาท

อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้อาจมีความเป็นไปได้ในข้อจำกัดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลจากสมาชิกในชุมชนบ้านดอนแดง และบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ซึ่งชาวบ้านบ้านดอนแดงส่วนมากจะทอเสื่ออกเป็นอาชีพเสริมนอกจากช่วงเวลาที่ทำเกษตรกรรม ขณะที่ชาวบ้านเหล่าพัฒนาจะนิยมทอเสื่ออกเป็นจำนวนมากและยึดเป็นอาชีพหลักทำให้เกิดความแตกต่างในปริมาณการผลิตหรือการแปรรูปเส้นกกของทั้ง 2 ชุมชน ดังนั้นข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์และการประมาณการจึงอาจไม่สามารถนำมาเทียบเคียงกันได้อย่างสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ต้นทุนเส้นกกที่ได้มาจากการประมาณการจากชุมชนอาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากการจัดทำเสื่ออกคำนึงถึงความยาวที่ต้องการ ไม่ได้ใช้เกณฑ์น้ำหนักเป็นตัวกำหนด ทำให้การคำนวณต้นทุนเส้นกกที่นำมาใช้อาจมีความคลาดเคลื่อน
2. การคำนวณหากำไรหรือขาดทุนจากการขาย ราคาขายถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถบอกถึงกำไรขาดทุน ซึ่งราคาขายของแต่ละคนอาจแตกต่างกัน
3. การคำนวณค่าแรงงานจากการเย็บขอบของชาวบ้านในงานวิจัยชิ้นนี้ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการจ้างช่างเย็บโดยเฉพาะจึงสามารถคำนวณค่าเย็บของได้โดยง่าย แต่หากชาวบ้านทำการเย็บเองมักไม่นำค่าแรงของตนเองมาคำนวณ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปริมาณการผลิต การทอเสื่ออกในแต่ละวันมีจำนวนจำกัด นำมาซึ่งต้นทุนค่าแรงต่อผืนที่มากขึ้น หากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยลดระยะเวลาหรือเพิ่มผลผลิตที่ต้องการ จะช่วยให้สามารถลดต้นทุนและเพิ่มกำไรขึ้น
2. การปลูกกกของชาวบ้านแต่ละคนจะมีวิธีการปลูกที่แตกต่างกัน เช่น จำนวนปุ๋ยที่ใช้ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ ดังนั้นผู้วิจัยสามารถวิจัยเปรียบเทียบปุ๋ยแต่ละชนิดว่าให้ผลที่แตกต่างกันอย่างไร

References

- Arunratana, W. (2007). *tonthun læ phontōpthæñ kāntham sūakračhūt khōng klum sūakračhūt thalē noj̄ čhangwat Phatthalung* [Costs and Returns for the Taleynoi Krajoed Grooup when Producing Krajoed Mats, Phatthalung Province]. Master's thesis. Chiang Mai University.
- Junphasert, W., Phonphuak, T. & Prasongsuk, S. (2018). *kāñ wikhrō tonthun læ phontōpthæñ kāñphalit sūakok klum māebān thō̄ sūakok bān nōng kō tambon trapīangō̄ tiā̄ 'amphœ lamduān čhangwat Surin* [Cost analysis and production yield Reed. Housewife woven reed mats in Nongkoh Village, Ta

- Triang Tia District, Amphoe Lamduan, Surin province]. **Chalermkarnchana academic journal**. 5(1), 201-206.
- Moonwundee, P. (2017). *kān wikhrō tonthun læ phontō̄pthǣn čāk kān thō̄ sūakok khō̄ng klum sattrī nai khēt phūnthī wang satuk čangwat burī ram* [Cost Analysis and the Return on Woven Reed Mats of Women Group in Thung Wang Sub-district, Satuk District, Buriram Province]. **Journal of Research and Development**. 12(1), 8-16.
- Nachan, S., Hiransalee, P., Thongbunchoo, J., Pumiviset, W. & Damchu, L. (2019). *tonthun læ phontō̄pthǣn nai kānlongthun khō̄ng klum hatthakam bān chumphō̄ tambon kō tǣo ‘amphœ̄ mūang čangwat song khlā* [Cost and return on Investment from Handicraft Ban Chumpor Group, Tambol Ko Taeo, Mueang, Songkhla]. **kān prachum wichākān dān manutsayasāt læ sangkhommasāt radap çat khrang thī sō̄ng** [A meeting of the 2nd National Conference on Humanities and Social Sciences]. (pp. 923-939). Songkhla: The Faculty of Humanities and Social Sciences.
- Thairathonline. (2019). *čāk sūakok thō̄ chai ‘ēng sū krapao fāng prōtkēt* [From self-woven reed mats to Portuguesa straw bags]. Retrieved from <https://www.thairath.co.th/news/local/1576523>
- The Support Arts and Crafts International Centre of Thailand (Public Organization). (2020). **ton kok** [Reed Trees]. Retrieved from <https://www.sacict.or.th/th/detail/2018-09-14-11-35-v-Plg>